

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 12 0 U 007246 21 Uvp
Banja Luka, 27.10.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, kao predsjednice vijeća, Ljiljane Bošnjak Glizijan i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Mire Mačkić, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi G. V. iz V. (u daljem tekstu: tužiteljica), zastupane punomoćniku M. R., advokat iz F., Ulica P. B. ..., protiv rješenja broj: 02.3/0620-249-13/17 od 2.6.2020. godine JU Zavod ... R. S. – P., S. r. broj ... (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu priznavanja prava na penzijsko i invalidsko osiguranje, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Bijeljini broj: 12 0 U 007246 19 U od 20.12.2020. godine, u sjednici vijeća održanoj 27.10.2021. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom, u stavu 1. izreke, uvažanjem tužbe poništen je uvodno označeni akt tuženog, kojim je odbijena, kao neosnovana, žalba tužiteljice, izjavljena protiv rješenja prvostepenog organa tuženog u B. broj: 02.3/0620-249-12/17 od 22.4.2020. godine, kojim je djelimično uvažen zahtjev tužiteljice za priznavanje prava na penzijsko i invalidsko osiguranje do tri godine, te joj je pravo priznato u trajanju od 6 mjeseci i 13 dana, počev od 17.10.2017. do 29.4.2018. godine, uz obrazloženje da tužiteljici od dana podnošenja zahtjeva, to jest od 17.10.2017. godine do navršениh 65 godina života nedostaju 2 godine i 28 dana staža osiguranja, odnosno da će prije navršiti godine života, koje su osnov za brisanje sa evidencije nezaposlenih, a da je naknadno utvrđeno da je brisana sa evidencije nezaposlenih 30.4.2018. godine, zbog nejavljanja nadležnom birou, što je utvrđeno iz izvještaja Biro V. od 6.3.2020. godine, zbog čega joj je to pravo priznato samo do tog dana, a da nadalje ne ispunjava uslov iz člana 37. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 30/10, 102/12 i 94/19, u daljem tekstu: Zakon o posredovanju), kao i na osnovu člana 55. stav 1. tačke b), te člana 43. stav 1. tačka z) istog zakona. Stavom 2. izreke pobijane presude je obavezan tuženi da tužiteljici naknadi troškove spora u iznosu od 1.795,00 KM, u roku od 15 dana od prijema presude.

Uvaženje tužbe i poništenje osporenog akta sud je obrazložio stavom da je prvostepenim i osporenim aktom nepravilno primijenjen član 37. Zakona o posredovanju, u vezi sa odredbom člana 41. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, pa da navedeni zakon kojim se reguliše pravo na starosnu penziju nije uslovljeno činjenicom da li je lice na evidenciji zavoda za zapošljavanje odnosno, da li je skinuto sa evidencije nakon navršениh 65 godina života. Sud se pozvao na sadržaj presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 11 0

U 012638 14 Uvp od 1.6.2016. godine, kao i presude broj: 12 0 U 006597 19 Uvp od 23.1.2020. godine.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tuženi pobija njenu zakonitost zbog povrede materijalnog prava. Navodi da tužiteljica ima ukupno 12 godina, 11 mjeseci i 2 dana staža osiguranja i da joj do 15 godina staža osiguranja nedostaje 2 godine i 28 dana staža osiguranja, ali da joj do 65 godina života, računajući od 17.10.2017. godine, kada je prijavljena na evidenciju nezaposlenih nedostaje 1 godina i 10 dana. Navodi sadržaj odredbe člana 4. stav 1., 37., 43. stav 1. tačka z), 51. i 55. Zakona o posredovanju, prema kojima nezaposleno lice ima pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do tri godine ukoliko sa tim stažom osiguranja ispunjava jedan od uslova za starosnu penziju, ali da je tužiteljica brisana sa evidencije nezaposlenih lica dana 29.4.2018. godine, zbog nejavljanja. Do navršenih 65 godina života, neće steći uslov za starosnu penziju u pogledu staža osiguranja, jer bi joj bilo moguće priznati 1 godinu i 9 dana staža osiguranja, jer ni dalje nema 15 godina staža osiguranja. U pogledu izmjena i dopuna Zakona o posredovanju ukazuje da se i tim odredbama pominje nezaposleno lice, a ko se smatra nezaposlenim licem propisano je članom 4. Zakona o posredovanju. Zbog navedenog smatra da tužiteljici ne može priznati pravo u dužem trajanju, a da pri tome ne prekrši odredbe Zakona o posredovanju, te smatra da nema mogućnosti da se nižestepena presuda izvrši, a da se ne ošteti pravo tuženog. Predložio je da se zahtjev uvaži, pobijana presuda preinači i tužba tužiteljice odbije.

U odgovoru na zahtjev tužiteljica je istakla da tuženi pogrešnim interpretiranjem sadržaja presude zanemaruje činjenice koje su odlučne za pravilnu primjenu člana 37. Zakona o posredovanju, a to su činjenice da je tužiteljica u vrijeme podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na penzijsko i invalidsko osiguranje imala ispunjen uslov iz člana 37. stav 1. Zakona o posredovanju jer joj do ispunjenja uslova za starosnu penziju nedostaju 2 godine i 28 dana. Zbog navedenog, sud je zauzeo pravilan stav u pobijanoj presudi da je osporenim aktom pogrešno primijenjen navedeni član 37. Zakona o posredovanju na štetu tužiteljice. Predložila je da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev i cjelokupne spise predmetne upravne stvari i ovog upravnog spora, na osnovu odredbe 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude, iz sljedećih razloga:

Pravilan je pravni stav nižestepenog suda u pobijanoj presudi da tužiteljica ispunjava uslov iz člana 37. stav 1. Zakona o posredovanju, jer je nezaposleno lice i do ispunjenja uslova za starosnu penziju u vrijeme odlučivanja po zahtjevu za ostvarivanje tog prava joj nedostaju do 3 godine staža osiguranja sa kojima bi nakon navršenih 65 godina života ostvarila pravo na starosnu penziju, saglasno odredbi člana 41. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Odredbom člana 37. stav 1. Zakona o posredovanju je propisano da nezaposlenom licu iz člana 4. ovog zakona, pripada pravo na penzijsko i invalidsko osiguranje u trajanju do 3 godine, ukoliko sa tim stažom osiguranja ispunjava uslov za starosnu penziju.

Tuženi ne spori činjenicu da tužiteljici do sticanja uslova na starosnu penziju nedostaju 2 godine i 8 mjeseci staža osiguranja.

Smisao odredbe člana 37. stav 1. Zakona o posredovanju je priznavanje prava na penzijsko i invalidsko osiguranje do tri godine za nezaposlena lica koja priznavanjem tog prava ispunjavaju uslov za starosnu penziju, a ne proističe da priznavanje tog prava treba odložiti za onoliko vremena koliko nedostaje staža osiguranja, odnosno u slučaju tužiteljice 2 godine i 8 mjeseci staža osiguranja, kako je tuženi pogrešno zaključio, niti su osnovane tvrdnje da nema mogućnosti priznati joj duži staž od onog priznatog prvostepenim rješenjem. Naime, tuženi se bez osnova poziva na član 55. Zakona o posredovanju, jer je taj član brisan posljednjim izmjenama Zakona o posredovanju, a njeme je bilo propisano u kojim slučajevima se prijavljeno lice briše sa evidencija nezaposlenih kod tuženog.

Zato tužiteljica osnovano prigovara da je tuženi nepravilno primjenio navedenu zakonsku odredbu, jer suština priznavanja navedenog prava nije ograničena godinama života, već samo činjenicom koliko nezaposlenom licu nedostaje staža osiguranja u vrijeme podnošenja zahtjeva za priznavanje tog prava da bi sa tim stažom mogao ostvariti starosnu penziju nakon navršenih godina života. Nižestepeni sud se pravilno pozvao na izražen stav u presudama Vrhovnog suda Republike Srpske broj: 11 0 U 012638 14 Uvp od 1.6.2016. godine i broj: 12 0 U 006597 19 Uvp od 23.1.2020. godine. Zato je pobijanom presudom pravilno tužba uvažena i osporeni akt poništen, zbog pogrešne primjene člana 37. stav 1. Zakona o posredovanju.

Zbog navedenih razloga pobijanom presudom nisu ostvareni razlozi iz odredbe člana 35. ZUS, pa se zahtjev tuženog odbija na osnovu odredbe člana 40. stav 1. ZUS.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednica vijeća
Smiljana Mrša

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić